ग्रीवमुत्तरलोम चास्तीर्य तत्र कृष्णाजिने सो॰ति · अत्र यद्यपि सूत्रकारेणासाद्याज्यानीत्याज्यासादनानन्तरमेव कृष्णाजिनास्तरणाद्युक्तम् तथापि प्राकृतं विकृतावित्यनेन (१. ५. ४) न्यायेनाज्यालम्भात्मालम्भोदकस्पर्शनानि ततः पूर्वं भवन्त्येव · तथा च शाखान्तरे आसाद्य हवीꣳषि संमृश्याप उपस्पृश्य राजानमादाय प्रपद्यत ऽइति । न्यग्रोधश्चेत्तस्यापि सोमेन सहैव प्रणयनमासादनं च ऊर्ध्वश्च मन्त्रे एतौ ते सोमन्यग्रोधौ तौ रक्षस्व मा वा दभतमित्युभयोः स्थापनम् ।

एतत्त्वमिति (५. ३१) विसृज्योपतिष्ठते ॥ १८ ॥ यजमानः सोमं विसृज्यैतत्त्वमित्यनेन मन्त्रेण सोममुप॰ते · अत एव विसर्गोपदेशात्कृष्णाजिने निधानकाले यजमानः सोममन्वारभतऽइति प्रतीयते । न्यग्रोधे चास्य मन्त्रस्योर्ध्वः एतद्युवं देवौ सोमन्यग्रोधौ देवौ॰ इति · अनेकयजमानके सर्वे गृहपतिमन्वारभन्ते विसृज्योपस्थानं कुर्वाणम् तन्मन्त्रे इदं वयं मनुष्यानिति बहुषु इदमावां मनुष्यानिति द्वियजमानके विशेषः ।

स्वाहा निरिति (५. ३१) निष्क्रम्याग्ने व्रतपा इत्याहवनीये (५. ४०) समिधमाधाय मद्न्तीरुपस्पृश्याङ्गुलीर्विसृजते ॥ १९ ॥ ततो यजमान एव हविर्धानान्निष्क्रम्य॰सृजते विमुञ्चति · अनेकयजमानके निष्क्रमणाद्यङ्गुलीविसर्गान्तं[1] सर्वेषां भवति ।

पत्नी च गार्हपत्ये तूष्णीं मद्न्तीरुपस्पृश्य ॥ २० ॥ गार्ह॰ष्णीं समिधमाधाय · नानागार्हपत्यपक्षे तु स्वस्वगार्हपत्ये सर्वासां[2] समिदाधानाद्यङ्गुलीविसर्गान्तम्[3] एकगार्हपत्यपक्षे तस्मिन्नेव सर्वाः पत्न्यः समिध आदध्युः ।

चात्वाले मद्न्तीः कृत्वा ॥ २१ ॥ अवसिच्य प्रतिपाद्य वक्ष्यमाणं कर्म करोति · चरितार्थत्वात्प्रतिपत्तिरियं मद्न्तीनाम् ।

नामग्रहणभोजनेऽस्यातः कुर्वन्ति ॥ २२ ॥ अत ऊर्ध्वमस्य दीक्षितस्य । अर्थादतः पूर्वं न कुर्वन्तीति निषेधोऽवसीयते · पुरुषमात्रधर्मोऽयम् ।

व्रत्यनिवृत्तिः ॥ २३ ॥ व्रतमर्हतीति व्रत्यं पयोयवाग्वादि यद्यस्य यजमानस्य वर्णविशेषेणोपदिष्टम् तस्यातः परं नि॰त्तिर्भवति ।

हविःशेषभक्षः ॥ २४ ॥ अतः परं यजमानो ह॰क्षो भवेत् हविषां पुरो-

---

१) लोर्वि B. लिवि A. २) deest B. ३) Thus B. °लोर्वि° A.